

Parent de prop, parent de lluny

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que Venceslau Ayguals d'Izco (Vinaròs, Baix Maestrat, 1801-Madrid, 1873) era parent d'Antoni de Gironella. L'entrada corresponent a Antoni de Gironella i Ayguals (Barcelona, 1789-París, 1855) no diu pas que fos parent seu.

D'enderroc a construcció

El Simenon de Quaderns Crema-Lluís Maria Todó diu en la novel·la *El gat* que a l'altra banda del carrer on viu la parella protagonista, on en aquells moments es construeixen uns pisos nous, "dos anys enrere, s'hi havien alçat unes cases idèntiques". Dos anys, només, van poder aixoplugar veïns? Simenon no diu pas que les cases de l'altra banda del carrer es van alçar dos anys enrere, sinó que dos anys enrere les cases s'alçaven encara a l'altra costat del carrer. ("De maisons identiques se dressaient deux ans plus tôt encore de l'autre côté de la chaussée.")

Roben el tinter a Alcía

L'Alcía de labutxaca-Salvador Oliva "passava una mica d'ànsia pel Rei Blanc, per si de cas es tornava a desmaiar". No és millor "per si es tornava a desmaiar"? No, el "si de cas" hi ha de ser perquè es refereix a un fragment de la frase suprimit per labutxaca-Salvador Oliva. La frase de Lewis Carroll fa: "she was still a little anxious about him, and had the ink all ready to throw over him, in case he fainted again". És a dir, "encara estava una mica amoïnada per ell, i tenia la tinta a punt per tirar-la-hi, per si de cas es tornava a desmaiar". Poc abans, el Rei Blanc havia quedat estès a terra i Alcía, en comptes d'una ampolla d'aigua, troba el tinter.

Quina ventada!

El DIEC2 diu que la gregalada és una "ventada forta de gregal", quan Fabra i el DIEC1 parlaven de "vent fort". Es veu que hi ha ventades fluixes i, per tant, cal especificar "ventada forta".

L'èxit de 'Stoner' impulsa Edicions 62 a publicar un segon John Williams, la novel·la històrica 'August'

El fort impacte assolit per la novel·la *Stoner* (1965), del fins fa poc desconegut John Williams (1922-1994), ha animat Edicions 62, que va incorporar el llibre al seu catàleg el maig passat, a traduir-li el relat històric amb el qual l'autor nord-americà va obtenir el National Book Award el 1973, *August*. El traductor és el mateix que va girar *Stoner* al català, Albert Torrescasana.

El novel·lista fa parlar els nombrosos personatges contemporanis de l'emperador Octavi August (Roma o Velitrae, 63 aC-Nola, Nàpols, 14 dC) a través de cartes, sobretot –molt poques d'elles, rebudes o escrites per August– fragments de memòries i de cròniques, notes de dietaris, documents oficials com ordres militars i actes del senat, a més de libels i informes i notes confidencials. Són corresponsals de les cartes, i autors de les memòries i dietaris, personatges tan coneguts com Juli Cèsar, Marc Agripa, Tit Livi, Marc Antoni, Marc Tul·li Ciceró, Luci Anneu Sèneca, Cleòpatra i Júlia, la filla d'August desterrada a l'illa de Pandataria per adulteri.

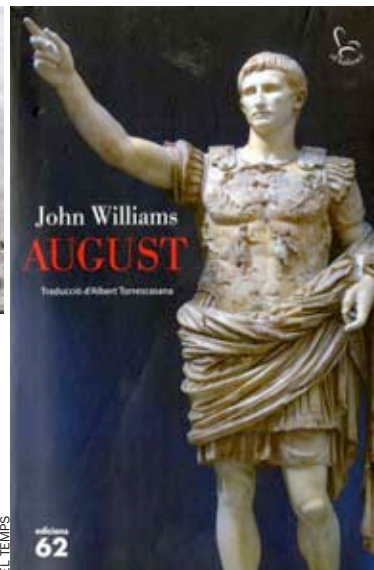
En el capítol final, August, que el novel·lista ha fet conèixer només a partir dels testimonis externs, mai a través de la seva veu, escriu, a les portes de la mort, una extensa carta dirigida a Nicolau Damascò on fa balanç de la seva vida. L'emperador, greument malalt, ha arribat a Nàpols després d'aturar-se uns dies a Capri i s'ha traslladat al petit poble de Nola, on havia viscut de petit i on morirà, el 19 d'agost de l'any 14. L'emperador escriu la carta des del vaixell que ha salpat d'Òstia, els tres primers dies de travessa –9, 10 i 11 d'agost– abans de desembarcar a Capri.

John Williams retrata un polític escèptic que recorda en la carta que de jove va "interpretar" el paper d'erudit, i més tard, el de soldat i polític, i que si va canviar el món no va ser pas per idealisme fàcil ni perquè es considerés moralment superior. Ni perquè el poble li despertés "aquell amor sentimental i retòric que s'estilava durant els meus anys de joventut (i fins i tot ara)". Tampoc per ser més ric ni més poderós, sinó perquè el destí el va anar a buscar i, "senzillament, vaig optar per no esquivar-ne l'abraçada".

La mort serà relatada pel seu metge, Filip d'Atenes, en una carta que adreça a Sèneca i que figura en la novel·la a tall d'epíleg.

La intenció del novel·lista és mostrar de manera tan ordenada com es pugui, però a través d'un mosaic fet de peces i veus diverses, és a dir, de diferents punts de vista, com el jove Octavi, protegit i afillat per Juli Cèsar, oncle de la seva mare, arriba a convertir-se en successor seu i primer emperador de Roma.

John Williams adverteix en el pròleg que s'ha permès algunes llicències històriques, com modificar l'ordre de diversos esdeveniments, completar dades coixes o dubtoses i proveir d'identitat alguns personatges desconeguts, sense arribar, però, a fer com aquell historiador llatí que va declarar que hauria fet guanyar a Pompeu la batalla de Farsàlia si l'efectivitat de la frase ho hagués demanat.



John Williams s'ha fet famós a casa nostra amb *Stoner*. La seva novel·la més premiada és, però, *August*.